

Trast pro ekonomiku a společnost

Povinnosti malých zpracovatelů živočišných produktů (masa a masných výrobků a mléka a mléčných výrobků)

Nařízení ES a vnitrostátní právo

Právní analýza pro Trast pro ekonomiku a společnost v rámci projektu „Legislativní podmínky pro malé producenty a zpracovatele (nejen) na venkově“

Vendula Povolná, Ekologický právní servis
Srpen 2007, aktualizováno v prosinci 2007

*Podpořeno grantem
z Islandu, Lichtenštejska a
Norska v rámci Finančního
mechanismu EHP a Norského
finančního mechanismu
prostřednictvím Nadace
rozvoje občanské společnosti*

1	Shrnutí	5
2	Zkoumané právní předpisy.....	6
3	Vztah nařízení a ostatních právních předpisů k přímým dodavatelům	7
3.1	Nařízení č. 852/2004	7
3.2	Nařízení č. 853/2004	7
3.3	Vyhláška č. 289/2007, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství	8
3.4	Vyhláška o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštními právními předpisy, a na podniky, ve kterých se zachází se živočišnými produkty	8
3.5	Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky.....	9
4	Seznam ustanovení, která umožňují klást mírnější požadavky na přímé dodavatele.....	10
4.1	Zákon č. 166/1999 Sb.	10
	§ 27a Prodej malých množství vlastních produktů z prvovýroby přímo konečnému spotřebiteli	10
4.2	Vyhláška č. 289/2007, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství	11
	Čerstvé drůbeží maso	11
	Čerstvé králičí maso	12
	Zvěřina	12
	Syrové mléko	13
4.3	Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky.....	14
	Mléčné výrobky	14
5	Vztah nařízení a ostatních právních předpisů k podnikům s malým objemem výroby	15
5.1	Nařízení č. 852/2004	15
5.2	Nařízení č. 853/2004	15
6	Seznam ustanovení, která umožňují klást na podniky s malým objemem výroby mírnější požadavky	18
6.1	Nařízení č. 852/2004	18
6.2	Nařízení č. 853/2004	18
6.3	Zákon č. 166/1999 Sb., veterinární zákon	19
6.4	Vyhláška č. 289/2007, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství	20
	Prodej zvířat na tržnicích a tržištích	20
6.5	Vyhláška o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštními právními předpisy, a na podniky, ve kterých se zachází se živočišnými produkty..	20
	Jatky	21
	Bourárny	21
	Chladírny	22
	Podniky vyrábějící mleté maso, strojně oddělené maso nebo masné polotovary	22
	Podniky vyrábějící masné výrobky	22
	Drůbeží jatky	22
	Porcovny	22
	Prodej na tržnici	23
6.6	Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na čerstvé maso a masné výrobky	23
6.7	Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na čerstvé maso a masné výrobky	25

6.8	<i>Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky.....</i>	27
	Podnik s malým objemem výroby	27
7	Porovnání požadavků, které stanoví nařízení a česká právní úprava	29
7.1	<i>Vyhláška o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštními právními předpisy, a na podniky, ve kterých se zachází se živočišnými produkty</i>	29
	Obecné požadavky	29
8	Odpovědi na konkrétní otázky	31
8.1	<i>Společné (kombinované) provozy</i>	31
	Vyhláška kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na čerstvé maso a masné výrobky	31
8.2	<i>Požadavky na oddělené místnosti</i>	32
	Vyhláška o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštními právními předpisy, a na podniky, ve kterých se zachází se živočišnými produkty	32
	Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky).....	32
	Nařízení č. 852/2204	32
	Nařízení č. 853/2004	33
8.3	<i>Bezdotykové baterie</i>	33
	Vyhláška o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštními právními předpisy, a na podniky, ve kterých se zachází se živočišnými produkty	33
	Vysvětlivky	34

Právní upozornění

V předkládaném textu jsou použity vybrané citace právních předpisů, které však nemusí být úplné. Účelem vybraných pasáží právních předpisů je odpovědět na specifické otázky této analýzy. Citované texty proto nemohou v žádném případě nahradit plná a aktuální znění příslušných právních norem. Trast pro ekonomiku a společnost proto nenese odpovědnost za případné škody, vzniklé nesprávným nebo neúplným použitím citovaných právních předpisů.

1 Shrnutí

Analýza srovnává veterinární a hygienické předpisy Evropského společenství (ES) a ČR týkající se povinností přímých dodavatelů a podniků s malým objemem výroby. Obsahuje seznam ustanovení, která umožňují klást na tyto subjekty mírnější požadavky a také porovnání požadavků evropských nařízení s českou právní úpravou.

Nařízení č. 852/2004 a č. 853/2004 o hygieně potravin jsou normami ES s přímým účinkem. To znamená, že se použijí bezprostředně, není třeba, aby byly převáděny do českého práva např. zákonem nebo různými vyhláškami. České předpisy by stejnou problematiku vůbec upravovat neměly, ale pokud by se tak stalo, použije se přednostně nařízení ES (to platí samozřejmě zejména tehdy, když české normy stanoví něco jiného než evropská nařízení). Je pravděpodobné, že tato podmínka nebude u zkoumaných vyhlášek splněna, pokud budou přijaty v navrhované podobě.

Samotná nařízení neurčují striktně podmínky pro malé podniky s malým objemem výroby – např. na oddělené místnosti nebo bezdotykové baterie, navíc pro tyto podniky existuje řada výjimek usnadňujících výrobu a provoz, které mohou státy přijmout a které jsou v navrhovaných vyhláškách umožněny.

Požadavky, které zpravidla uplatňují krajské veterinární správy pro povolení provozu podniků s malým objemem výroby, jdou nad rámec platné legislativy, jsou často příliš tvrdé a znamenají pro malé podnikatele zbytečné administrativní překážky.

2 Zkoumané právní předpisy

- Nařízení č. 852/2004, o hygieně potravin.
- Nařízení č. 853/2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu.
- Zákon č. 166/1999 Sb., veterinární zákon (návrh novely ze dne 13.8.2007).
- Vyhláška č. 289/2007, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství.
- Vyhláška o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštními právními předpisy, a na podniky, ve kterých se zachází se živočišnými produkty (návrh).
- Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na čerstvé maso a masné výrobky (návrh).
- Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky (návrh).

Tyto právní předpisy dosud nejsou účinné, avšak jednak jsou novelou stávajícího veterinárního zákona a jednak nahradí dosavadní vyhlášku č. 375/2003 Sb. Současné právní předpisy neodpovídají právní úpravě ES, zejména neadaptují nařízení č. 852/2004 a č. 853/2004.

Dosavadní právní úprava nedostatečně reaguje, resp. nereaguje na možnost zmírnění příliš tvrdých požadavků na podniky s malým objemem výroby. Důležité je, že se jedná o nařízení ES, tedy předpisy, které jsou přímo použitelné. Pokud jsou právní předpisy členských států v rozporu, nesmějí se používat, použijí se vždy samotná nařízení. Právní úprava členských států by neměla dublovat ustanovení nařízení a neměla by jejich texty přebírat do vnitrostátních právních předpisů.

3 Vztah nařízení a ostatních právních předpisů k přímým dodavatelům

Nařízení se nevztahují na přímé dodavatele vlastních produktů z prvovýroby.¹ Přímých dodavatelů zpracovaných produktů se týká pouze nařízení č. 852/2004.

3.1 Nařízení č. 852/2004

Působnost

- Toto nařízení se použije na všechny fáze výroby, zpracování a distribuce potravin a na vývoz. (článek 1 odst. 1)
- Podle čl. 1 odst. 2 se toto nařízení nevztahuje na:
 - prvovýrobu pro soukromé domácí použití;
 - domácí přípravu potravin, manipulaci s nimi nebo na jejich skladování pro soukromou domácí spotřebu;
- případy, kdy výrobce přímo dodává malá množství vlastních produktů z prvovýroby konečnému spotřebiteli nebo místnímu maloobchodu, který je přímo dodává konečnému spotřebiteli.
- Pravidla Společenství ... by se měla vztahovat pouze na podniky, jejichž koncepce předpokládá určitou kontinuitu činností a určitý stupeň organizace (bod 9 úvodu nařízení).
- Rizika pro potraviny existující na úrovni prvovýroby by měla být identifikována a vhodným způsobem omezována, aby bylo zajištěno dosažení cílů tohoto nařízení. Avšak v případě, kdy provozovatel potravinářského podniku dodává malá množství vlastních produktů z prvovýroby konečnému spotřebiteli nebo místnímu maloobchodu, je vhodné chránit veřejné zdraví vnitrostátním právem především z důvodu úzkého vztahu výrobce a spotřebitele. (Bod 10 úvodu nařízení).

3.2 Nařízení č. 853/2004

Působnost

- Toto nařízení stanoví zvláštní pravidla pro hygienu potravin živočišného původu vztahující se na provozovatele potravinářských podniků. Těmito pravidly se doplňují pravidla stanovená nařízením (ES) č. 852/2004. Vztahují se na nezpracované produkty i zpracované produkty živočišného původu. (článek 1 odst. 1)
- Čl. 1 odst. 3 vylučuje použití nařízení na:
 - a) prvovýrobu pro soukromé domácí použití;
 - b) domácí přípravu potravin, na manipulaci s nimi nebo na jejich skladování pro soukromou domácí spotřebu;
 - c) případy, kdy výrobce přímo dodává malá množství výrobků z prvovýroby konečnému spotřebiteli nebo místnímu maloobchodu, který je přímo dodává konečnému spotřebiteli;

- d) případy, kdy výrobce přímo dodává malá množství masa z drůbeže a zajícovců² poražených na farmě konečnému spotřebiteli nebo místnímu maloobchodu, který dodává toto maso přímo konečnému spotřebiteli jako čerstvé maso;
 - e) myslivce (lovce), kteří dodávají malá množství volně žijící zvěře nebo malá množství masa volně žijící zvěře konečnému spotřebiteli nebo místnímu maloobchodu, který je přímo dodává konečnému spotřebiteli.
- Členské státy stanoví v rámci vnitrostátních právních předpisů pravidla pro činnosti a osoby uvedené v odst. 3 písm. c), d) a e). Taková vnitrostátní pravidla zajistí dosažení cílů tohoto nařízení. (článek 1 odst. 4)
 - V případě, kdy provozovatel potravinářského podniku dodává malá množství vlastních produktů z určitého druhu masa z prvovýroby přímo konečnému spotřebiteli nebo místnímu maloobchodu, je vhodné chránit veřejné zdraví vnitrostátním právem především z důvodu úzkého vztahu výrobce a spotřebitele. (bod 11 úvodu nařízení)
 - Požadavky nařízení (ES) č. 852/2004 jsou obecně dostatečné pro zajištění bezpečnosti potravin v zařízeních, která vykonávají maloobchodní činnost zahrnující přímý prodej nebo přímé dodávání potravin živočišného původu konečnému spotřebiteli. Toto nařízení by se mělo obecně vztahovat na velkoobchodní činnost (tzn. na případy, kdy maloobchodní zařízení provádí činnosti, jejichž cílem je dodat potraviny živočišného původu jinému zařízení). S výjimkou zvláštních požadavků na teplotu stanovených v tomto nařízení by však požadavky nařízení (ES) č. 852/2004 měly postačovat pro velkoobchodní činnosti spočívající pouze ve skladování a přepravě. (bod 12 úvodu nařízení)
 - Pokud není výslovně uvedeno jinak, nevztahuje se toto nařízení na maloobchod.³ (článek 1 odst. 5)

3.3 Vyhláška č. 289/2007, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství

Působnost

- Tato vyhláška zapracovává příslušný předpis Evropských společenství⁴ a upravuje podrobnější pravidla pro přímé dodávání malých množství masa drůbeže a králíků poražených v hospodářství chovatelem konečnému spotřebiteli nebo do místní maloobchodní prodejny, která dodává toto maso konečnému spotřebiteli jako čerstvé maso, ulovené volně žijící zvěře lovcem konečnému spotřebiteli nebo do místní maloobchodní prodejny, která zásobuje přímo konečného spotřebitele, syrového mléka a čerstvých vajec v místě výroby výrobcem konečnému spotřebiteli, a co se rozumí tímto malým množstvím. (§ 1 písm. h)

3.4 Vyhláška o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštními právními předpisy, a na podniky, ve kterých se zachází se živočišnými produkty

Pozn.: Tato vyhláška ještě nemá očíslovány jednotlivá ustanovení (jednotlivým § nejsou přiřazena čísla).

Působnost

- Tato vyhláška zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství⁴ a v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství⁵ (dále jen „předpisy Evropských společenství“) stanoví veterinární a hygienické požadavky na živočišné produkty, na jejich získávání, výrobu, zpracovávání, ošetřování, označování, balení, skladování a přepravu (dále jen „zacházení“),
- Ustanovení této vyhlášky se vztahují na bourání (porcování) a skladování masa, výrobu a skladování masných výrobků a některých dalších výrobků živočišného původu určených k lidské spotřebě, jestliže jsou tyto činnosti vykonávány v maloobchodních prodejnách nebo v prostorech sousedících s místy prodeje výlučně za účelem přímého prodeje spotřebiteli na místě.

3.5 Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky

Působnost

- Tato vyhláška stanoví podrobnější pravidla pro prodej syrového mléka⁶ a výrobků z tohoto mléka v místě výroby přímo konečnému spotřebiteli, jakož i pro prodej čerstvých vajec⁷ chovatelem v jeho hospodářství, v tržnici nebo na tržišti, anebo do místní maloobchodní prodejny. (§ 1 odst. 1 písm. d)

4 Seznam ustanovení, která umožňují klást mírnější požadavky na přímé dodavatele

4.1 Zákon č. 166/1999 Sb.

§ 27a *Prodej malých množství vlastních produktů z prvovýroby přímo konečnému spotřebiteli*

- (1) Chovatel může v malých množstvích
- a) prodávat živou drůbež a živé králíky z vlastního chovu ve svém hospodářství přímo spotřebiteli pro spotřebu v jeho domácnosti,
 - b) prodávat čerstvé drůbeží maso a čerstvé králíčí maso, pocházející z drůbeže a králíků z vlastního hospodářství a poražených v tomto hospodářství, ve svém hospodářství, v tržnici nebo na tržišti, a to přímo spotřebiteli pro spotřebu v jeho domácnosti, anebo je dodávat do místní maloobchodní prodejny, která zásobuje tímto masem jako masem čerstvým přímo konečného spotřebitele,
 - c) prodávat nebalená čerstvá vejce pocházející z vlastního hospodářství ve svém hospodářství, v tržnici nebo na tržišti, a to přímo spotřebiteli pro spotřebu v jeho domácnosti, anebo je dodávat do místní maloobchodní prodejny, která zásobuje přímo konečného spotřebitele; jsou-li vejce prodávána v tržnici nebo na tržišti, anebo dodávána do místní maloobchodní prodejny, musí být označena stanoveným způsobem,
 - d) prodávat med pocházející z vlastního chovu včel ve své domácnosti, ve svém hospodářství, na stanovišti včel, v tržnici nebo na tržišti, anebo jej dodávat do maloobchodní prodejny, která zásobuje přímo konečného spotřebitele a je na území kraje, v němž se nachází stanoviště včel; je-li med prodáván v tržnici nebo na tržišti, anebo dodáván do maloobchodní prodejny, musí být označen jménem, příjmením a adresou bydliště chovatele, jde-li o fyzickou osobu, nebo názvem a sídlem chovatele, jde-li o právnickou osobu, druhem medu podle jeho původu a údajem o jeho množství, a je-li dodáván do maloobchodní prodejny, také datem minimální trvanlivosti,
 - e) prodávat se souhlasem krajské veterinární správy **syrové, mlékárensky neošetřené mléko a syrovou smetanu** v místě výroby přímo spotřebiteli pro spotřebu v jeho domácnosti, pokud mléko splňuje požadavky a kritéria stanovená pro syrové mléko předpisy Evropských společenství upravujícími zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu; chovatel, který prodává toto mléko nebo smetanu, je povinen zajistit laboratorní vyšetření mléka při
 1. podávání žádosti krajské veterinární správě o souhlas k prodeji mléka nebo smetany,
 2. každé změně chovu zvířat a každé změně způsobu získávání, ošetřování a zpracovávání mléka, která by mohla ovlivnit jeho zdravotní nezávadnost, nejméně však jednou za 6 měsíců,
 - f) prodávat živé ryby a jiné živočichy pocházející z akvakultury z vlastního chovu ve svém hospodářství přímo spotřebiteli pro spotřebu v jeho domácnosti.
- (2) Za místní maloobchodní prodejnu podle odstavce 1 písm. b) a c) se považuje maloobchodní prodejna s odpovídajícím sortimentem živočišných produktů v obci,

která je z obcí, v nichž je taková maloobchodní prodejna, nejbližze hospodářství chovatele.

- (3) Živočišné produkty uvedené v odstavci 1
 - a) musí pocházet od zdravých zvířat a musí být zdravotně nezávadné a bezpečné z hlediska ochrany zdraví lidí a zvířat, zejména nesmí být zdrojem rizika šíření nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka,
 - b) nesmí být dále uváděny na trh.
- (4) Chovatel, který prodává nebo dodává vlastní produkty z prvovýroby podle odstavce 1, musí zajistit, aby tyto produkty byly
 - a) vyráběny v čistém prostředí s používáním zařízení a pracovních nástrojů a pomůcek udržovaných v čistotě,
 - b) chráněny před vlivy, které by mohly nepříznivě působit na jejich zdravotní nezávadnost, zejména před kontaminací.
- (5) Prováděcí právní předpis stanoví
 - a) veterinární a hygienická pravidla pro prodej a dodávání malých množství vlastních produktů z prvovýroby, uvedených v odstavci 1, a pro zacházení s těmito produkty,
 - b) co se rozumí malým množstvím podle odstavce 1.

4.2 Vyhláška č. 289/2007, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství

Čerstvé drůbeží maso

- § 10 odst. 1: Chovatel, jehož roční produkce je nižší než 2 000 kusů krůt, hus nebo kachen, nebo 10 000 kusů ostatní drůbeže, může prodávat nebo dodávat neporcované čerstvé drůbeží maso v malých množstvích
- a) přímo konečnému spotřebiteli, a to ve svém hospodářství, anebo v tržnici nebo na tržišti, nejbližších k jeho hospodářství,
 - b) do místní maloobchodní prodejny, která je prodává přímo konečnému spotřebiteli. V tomto případě musí být k masu prodejcem připojeno dobře viditelné a čitelné upozornění „Maso není veterinárně vyšetřeno – určeno po tepelné úpravě ke spotřebě v domácnosti spotřebitele“.

§ 10 odst. 2: Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o pojízdný nebo zásilkový prodej.

§ 10 odst. 3: Za malé množství čerstvého drůbežího masa, určeného k prodeji nebo dodání podle odstavce 1, se považuje maso z nejvýše 10 kusů drůbeže v průběhu 1 týdne celkem.

§ 10 odst. 4: Čerstvé drůbeží maso, které je prodáváno nebo dodáváno konečnému spotřebiteli způsobem uvedeným v odstavci 1, nesmí být uváděno dále do oběhu.

Čerstvé králičí maso

§ 11 odst. 1: Chovatel, který chová králíky v malém, může prodávat nebo dodávat neporcované čerstvé králičí maso v malých množstvích

- a) přímo konečnému spotřebiteli, a to ve svém hospodářství, anebo v tržnici nebo na tržišti, nejbližších k jeho hospodářství,
- b) do místní maloobchodní prodejny, která je prodává přímo konečnému spotřebiteli. V tomto případě musí být k masu prodejcem připojeno dobře viditelné a čitelné upozornění „Maso není veterinárně vyšetřeno – určeno po tepelné úpravě ke spotřebě v domácnosti spotřebitele“.

§ 11 odst. 2: Při prodeji čerstvého králičího masa podle odstavce 1 nesmí být oddělována hlava od těla.

§ 11 odst. 3: Ustanovení § 10 odst. 2 až 4 platí pro čerstvé králičí maso obdobně.

Zvěřina

§ 12 odst. 1: Uživatel honitby nebo účastník lovu (dále jen "lovec") může prodávat nebo dodávat ulovenou volně žijící zvěř v kůži nebo peří (dále jen "zvěř"), vyšetřenou proškolenou osobou, v malých množstvích

- a) přímo konečnému spotřebiteli,
- b) do maloobchodní prodejny v rámci příslušného kraje⁸, která ji prodává přímo konečnému spotřebiteli. V tomto případě musí být ke zvěři prodejcem připojeno dobře viditelné a čitelné upozornění „Zvěř byla vyšetřena proškolenou osobou – určena po tepelné úpravě ke spotřebě v domácnosti spotřebitele“.

§ 12 odst. 2: Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o pojízdný nebo zásilkový prodej.

§ 12 odst. 3: Za malé množství zvěře, určené k prodeji (dodání) podle odstavce 1, se považuje nejvýše 30 % kusů lovcem skutečně odlovené zvěře ročně.

§ 12 odst. 4: Zvěř, která je prodávána nebo dodávána konečnému spotřebiteli způsobem uvedeným v odstavci 1, nesmí být dále uváděna do oběhu.

Syrové mléko

§ 13 odst. 1: Syrové mléko nesmí být uváděno do oběhu k přímé lidské spotřebě s výjimkou jeho prodeje v hospodářství přímo konečnému spotřebiteli, a to v malých množstvích (dále jen „přímý prodej syrového mléka“).

§ 13 odst. 2: Předmětem přímého prodeje syrového mléka může být pouze syrové mléko, které

- a) pochází od zdravého zvířete z hospodářství úředně prostého tuberkulózy a úředně prostého nebo prostého brucelózy⁹, jež nevykazuje žádné příznaky nakažlivého onemocnění přenosného mlékem na člověka,
- b) bylo získáno hygienickým způsobem v hospodářství, v němž jsou dodržovány hygienické požadavky stanovené zákonem a požadavky uvedené v odstavci 3.

- § 13 odst. 3: Hygienické požadavky na výrobu syrového mléka, požadavky na prostory a vybavení, na hygienu během dojení, sběru a přepravy a na hygienu personálu stanovené předpisy Evropských společenství¹⁰ platí pro hospodářství, z něhož pochází syrové mléko, které je předmětem přímého prodeje, obdobně.
- § 13 odst. 4: Předmětem přímého prodeje syrového mléka nemůže být syrové ovčí a kobyli mléko.
- § 13 odst. 5: Přímý prodej syrového mléka musí být prováděn v místnosti oddělené od stájí, vybavené chladicím zařízením, ve které je na viditelném místě upozornění „Syrové mléko, před použitím převařit“. Je-li z hospodářství dodáváno mléko do sběrného střediska, standardizačního střediska nebo podniku pro ošetření mléka, musí být místnost sloužící k přímému prodeji syrového mléka oddělena od mléčnice.
- § 13 odst. 6: Není-li syrové mléko určené k přímému prodeji prodáno do 2 hodin po nadojení, musí být zchlazeno na 8 °C a zchlazené prodáno do 24 hodin po nadojení.
- § 13 odst. 7: Za malé množství syrového mléka, určeného k přímému prodeji jednomu konečnému spotřebiteli, se považuje takové množství tohoto mléka, které odpovídá obvyklé denní spotřebě tohoto mléka v domácnosti¹¹ daného spotřebitele.

4.3 Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky

Mléčné výrobky

- § 10 odst. 1: Předmětem prodeje mléčných výrobků v produkčním hospodářství přímo konečnému spotřebiteli, a to v malých množstvích, mohou být pouze mléčné výrobky hygienicky vyrobené z mléka uvedeného v § 4.
- § 10 odst. 2: Mléčné výrobky, které jsou předmětem přímého prodeje podle odstavce 1, nesmí být uváděny dále do oběhu.
- § 10 odst. 3: Za malé množství mléčných výrobků, určených k přímému prodeji jednomu konečnému spotřebiteli, se považuje takové množství mléčných výrobků určitého druhu, které odpovídá obvyklé týdenní spotřebě těchto výrobků v domácnosti daného spotřebitele.

5 Vztah nařízení a ostatních právních předpisů k podnikům s malým objemem výroby

5.1 Nařízení č. 852/2004

- Nařízení se vztahuje na podniky s malým objemem výroby
- Požadavky systému HACCP by měly brát v úvahu zásady obsažené v Codex alimentarius.¹² Měly by být dostatečně pružné, aby byly použitelné ve všech situacích, včetně malých podniků. Zejména je nezbytné připustit, že u určitých potravinářských podniků nelze identifikovat kritické kontrolní body a že v některých případech může správná hygienická praxe nahradit monitorování kritických kontrolních bodů. Podobně požadavek stanovení "kritických limitů" neznamená, že je nezbytné stanovit pro každý případ číselný limit. Vedle toho by požadavky na uchovávání dokladů měly být pružné, aby nevedly k nepřiměřené zátěži pro velmi malé podniky. (bod 15 úvodu nařízení).

5.2 Nařízení č. 853/2004

- Nařízení se vztahuje na podniky s malým objemem výroby.
- Členské státy by měly mít v rámci vnitrostátního práva určitý prostor pro rozšíření nebo omezení používání požadavků tohoto nařízení na maloobchod. Jejich používání však mohou omezit pouze tehdy, pokud považují požadavky nařízení (ES) č. 852/2004 za dostatečné pro dosažení cílů hygieny potravin a pokud je dodávání potravin živočišného původu maloobchodním zařízením jinému zařízení okrajovou a omezenou činností na místní úrovni. Takové dodávání by tedy mělo představovat pouze malý podíl na obchodní činnosti zařízení, odebírající zařízení by se měla nacházet v jeho bezprostřední blízkosti a dodávky by měly být omezeny pouze na určité druhy výrobků nebo zařízení (bod 13 úvodu nařízení).
- Čl. 1 odst. 5 písm. a): Pokud není výslovně uvedeno jinak, nevztahuje se toto nařízení na maloobchod.³
- Čl 1 odst. 5 písm. b)

Toto nařízení se však vztahuje na činnosti maloobchodu prováděné za účelem dodávání potravin živočišného původu jinému zařízení, kromě případů, kdy:

- a) činnosti spočívají pouze ve skladování nebo přepravě, přičemž v takovém případě přesto platí zvláštní požadavky na teplotu stanovené v příloze III, nebo
 - b) kdy je potravina živočišného původu dodávána maloobchodním zařízením pouze jinému maloobchodnímu zařízení a podle vnitrostátních právních předpisů se jedná o okrajovou a omezenou činnost na místní úrovni.
- Členské státy mohou přijmout vnitrostátní opatření s cílem vztáhnout požadavky tohoto nařízení na maloobchodní zařízení na svém území, na něž by se podle písmen a) nebo b) nevztahovaly (čl. 1 odst. 5 písm. c)
 - Článek 10 Změny a přizpůsobení příloh II a III

1. Přílohy II a III mohou být přizpůsobeny nebo aktualizovány v souladu s postupem uvedeným v čl. 12 odst. 2, přičemž musí být přihlédnuto:
 - a) k vypracování pokynů pro správnou praxi,
 - b) ke zkušenostem získaným v rámci používání systémů založených na zásadách HACCP podle článku 5 nařízení (ES) č. 852/2004,
 - c) k technologickému vývoji a jeho praktickým důsledkům a k očekáváním spotřebitelů, pokud jde o složení potravin,
 - d) k vědeckým posudkům, zejména k novému posouzení rizik,
 - e) k mikrobiologickým a teplotním kritériím pro potraviny,
 - f) ke změnám spotřebitelských zvyklostí.
2. V souladu s postupem uvedeným v čl. 12 odst. 2 mohou být udělovány výjimky z příloh II a III za předpokladu, že takové výjimky nemají vliv na dosažení cílů tohoto nařízení.
3. Aniž jsou ohroženy cíle tohoto nařízení, mohou členské státy přijmout v souladu s odstavci 4 až 8 vnitrostátní opatření pro přizpůsobení požadavků uvedených v příloze III.
4.
 - a) Cílem vnitrostátních opatření uvedených v odstavci 3 je:
 - i. umožnit další používání tradičních metod v kterékoli fázi výroby, zpracování nebo distribuce potravin, nebo
 - ii. vyjít vstříc potřebám potravinářských podniků v regionech ovlivněných zvláštními zeměpisnými omezeními.
 - b) V ostatních případech se vztahují pouze na stavbu, uspořádání a vybavení zařízení.
5. Členský stát, který si přeje přijmout vnitrostátní opatření podle odstavce 3, o tom uvědomí Komisi a ostatní členské státy. V každém oznámení:
 - a) uvede podrobný popis požadavků, které mají být podle dotyčného členského státu přizpůsobeny, a charakter přizpůsobení, o které usiluje,
 - b) popíše dotyčné potraviny a zařízení,
 - c) vysvětlí důvody pro přizpůsobení a případně předloží souhrn provedené analýzy rizika a všech opatření, která mají být přijata s cílem zajistit, aby přizpůsobení neohrozilo cíle tohoto nařízení a
 - d) uvede jakékoli jiné příslušné informace.

6. Ostatní členské státy mají tři měsíce od obdržení oznámení uvedeného v odstavci 5 na to, aby zaslaly Komisi písemné připomínky. V případě přizpůsobení vyplývajícího z odst. 4 písm. b) může být tato lhůta na žádost kteréhokoli členského státu prodloužena na čtyři měsíce. Komise může, a pokud obdrží písemné připomínky od jednoho nebo více členských států, musí vést konzultace s členskými státy v rámci výboru uvedeného v čl. 12 odst. 1. Komise může v souladu s postupem podle čl. 12 odst. 2 rozhodnout, zda zamýšlená opatření mohou být provedena a pokud je to nezbytné, tak s jakými změnami. Komise popřípadě může v souladu s odstavci 1 nebo 2 tohoto článku navrhnout obecná opatření.
7. Členský stát může přijmout vnitrostátní opatření, kterými se mění požadavky přílohy III, pouze:
 - a) v souladu s rozhodnutím přijatým v souladu s odstavcem 6,
 - b) pokud do jednoho měsíce od uplynutí lhůty uvedené v odstavci 6 Komise neoznámila členským státům, že obdržela písemné připomínky nebo že zamýšlí navrhnout přijetí rozhodnutí v souladu s odstavcem 6, nebo
 - c) v souladu s odstavcem 8.
8. Členský stát smí z vlastního podnětu a při dodržení obecných ustanovení Smlouvy zachovat nebo stanovit vnitrostátní pravidla, jimiž:
 - a) zakazuje nebo omezuje na svém území uvádět na trh syrové mléko nebo syrovou smetanu určené k přímé lidské spotřebě, nebo
 - b) povoluje se schválením příslušného orgánu používat syrové mléko, které nesplňuje kritéria na obsah mikroorganismů a somatických buněk stanovená v oddílu IX přílohy III k výrobě sýrů s dobou zrání alespoň 60 dnů a mléčné výrobky získané v souvislosti s výrobou takových sýrů, pokud to neohrozí dosažení cílů tohoto nařízení.

6 Seznam ustanovení, která umožňují klást na podniky s malým objemem výroby mírnější požadavky

6.1 Nařízení č. 852/2004

Článek 13: Změny a přizpůsobení příloh I a II

- Přílohy I a II mohou být přizpůsobeny nebo aktualizovány postupem podle čl. 14 odst. 2, přičemž musí být přihlédnuto
- k potřebě přezkoumat doporučení uvedená v příloze I části B bodě 2,
- ke zkušenostem získaným v rámci používání systémů založených na zásadách HACCP podle článku 5,
- k technologickému vývoji a jeho praktickým důsledkům a k očekáváním spotřebitelů, pokud jde o složení potravin,
- k vědeckým posudkům, zejména k novému posouzení rizik,
- k mikrobiologickým a teplotním kritériím pro potraviny.
- S přihlédnutím k příslušným rizikovým faktorům mohou být postupem podle čl. 14 odst. 2 uděleny výjimky z příloh I a II zejména za účelem usnadnit malým podnikům provádění článku 5 (Analýza rizika a kritické kontrolní body), pokud tyto výjimky nemají vliv na dosažení cílů tohoto nařízení.
- Aniž by bylo ohroženo dosahování cílů tohoto nařízení, mohou členské státy přijmout v souladu s odstavci 4 až 7 tohoto článku vnitrostátní opatření pro přizpůsobení požadavků uvedených v příloze II.

Na tento článek odkazuje také navrhovaná právní úprava při povolování výjimek podnikům s malým objemem výroby.

6.2 Nařízení č. 853/2004

Kapitola IV: Označování

- Vedle požadavků stanovených ve směrnici 2000/13/ES, s výjimkou případů uvedených v čl. 13 odst. 4 a 5 uvedené směrnice, musí označení uvádět:
- v případě syrového mléka určeného k přímé lidské spotřebě slova "syrové mléko",
- v případě výrobků se syrovým mlékem, jejichž výrobní postup nezahrnuje žádné tepelné ošetření nebo fyzikální nebo chemické ošetření, slova "ze syrového mléka".
- Požadavky bodu 1 se vztahují na výrobky určené pro maloobchod. Termínem "označení" se rozumějí jakýkoli obal, dokument, nápis, štítek, kroužek nebo objímka, jimiž je takový výrobek opatřen nebo jež se k výrobku vztahují.

6.3 Zákon č. 166/1999 Sb., veterinární zákon

§ 22 odst. 2 písm. a), bod 2: Prováděcí právní předpis stanoví veterinární a hygienické požadavky na živočišné produkty a zacházení s nimi, jakož i na označování jejich zdravotní nezávadnosti, pokud to předpisy Evropských společenství umožňují.

§ 24 odst. 2 písm. b) a c): Prováděcí právní předpis stanoví v souladu s předpisy Evropských společenství

- b) kritéria, podle nichž mohou orgány veterinární správy zmírnit bez ohrožení hygieny výroby veterinární a hygienické požadavky na podniky, závody a jiná zařízení, v nichž se zachází se živočišnými produkty, s cílem
 1. umožnit podnikům, závodům a jiným zařízením další používání tradičních metod ve všech fázích výroby, zpracování nebo uvádění živočišných produktů do oběhu,
 2. vyjít vstříc potřebám podniků, závodů a jiných zařízení umístěných v oblastech s omezujícími zeměpisnými podmínkami,
 3. přizpůsobit požadavky na konstrukci, uspořádání a vybavení podniků, závodů a jiných zařízení,
 4. vyjít vstříc potřebám podniků, závodů a jiných zařízení s malým objemem výroby,
 5. umožnit podnikům, závodům a jiným zařízením provádění provozních zkoušek k ověřování nových přístupů k hygienické kontrole,
- c) které podniky, závody a jiná zařízení se považují za podniky s malým objemem výroby.

§ 24a :

- (1) Na provozovny maloobchodu, ve kterých se připravuje maso a vyrábějí masné výrobky určené pro přímý prodej spotřebiteli v místě provádění uvedených činností, se vztahují předpisy Evropských společenství upravující zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu a organizaci úředních kontrol živočišných produktů, jde-li o provozovny, v nichž se týdně
 - a) bourá více než 5 t masa, vyjma masa drůbežího a králíčího,
 - b) porcuje více než 2 t masa drůbežího nebo králíčího, nebo
 - c) vyrábí více než 7,5 t masných výrobků.
- (2) Ustanovení § 18 odst. 1 písm. d) „... o povinnosti označit...“¹³ se na toto maso a na tyto výrobky nevztahuje.

§ 49 odst. 1 písm. g), n): Krajská veterinární správa

- g) vykonává státní veterinární dozor a vydává závazné pokyny k odstranění zjištěných nedostatků, provádí plánované úřední kontroly, kontroly v případě podezření z nedodržování povinností a požadavků a audity a na základě jejich výsledků přijímá vhodná opatření, povoluje v souladu s předpisy Evropských společenství zmírňující výjimky z veterinárních a hygienických požadavků stanovených na zdraví zvířat a jejich pohodu a na konstrukci, uspořádání a vybavení podniků, závodů a jiných zařízení, v nichž se zachází se živočišnými produkty, pokud povolování těchto výjimek nepřísluší Státní veterinární správě,
- n) provádí prohlídku jatečných zvířat a masa, jakož i veterinární vyšetření ostatních živočišných produktů a posuzuje jejich použitelnost (požitelnost), prověřuje systém

vlastí kontroly hygienických podmínek výroby podnikatelů uvedených v § 22, schvaluje pohotovostní plány provozovatelů jatek, provozních a sanitačních řádů uvedených v § 22 odst. 1 písm. b) bodě 3 a dává souhlas k prodeji malých množství syrového, mlékárensky neošetřeného mléka a syrové smetany chovatelem v místě výroby přímo spotřebiteli.

6.4 Vyhláška č. 289/2007, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství

Prodej zvířat na tržnicích a tržistištích

§ 6 odst. 1: V tržnici nebo na tržišti je možno prodávat jen živá selata, jehňata a kůzlata o živé hmotnosti do 15 kg, drůbež patřící do rodů kur, krůta, perlička, kachna a husa, holuby, králíky, ryby a zvířata v zájmovém chovu s výjimkou zvířat nebezpečných druhů,¹⁴ jestliže jsou tato zvířata uvedena v tržním řádu a

- a) jsou určena k dalšímu chovu, nebo
- b) produkty získané z těchto zvířat s výjimkou zvířat v zájmovém chovu jsou určeny ke spotřebě v domácnosti spotřebitele.

§ 6 odst. 2: Zabíjení a další opracovávání těl zvířat, která mohou být prodávána v tržnici, je možné jen za předpokladu, že to umožňuje tržní řád a že pro tyto účely má tržnice vhodné prostory a vybavení, zejména

- a) snadno omyvatelnou a dezinfikovatelnou spádovou plochu s odpadní kanalizační vpustí,
- b) dostatečný přívod pitné vody, podle možnosti teplé,
- c) odpovídající zařízení, nástroje a pracovní pomůcky (stůl na porcování masa, paličku na omračování zvířat, nože, ochranné prostředky apod.),
- d) nepropustnou, uzavíratelnou a označenou nádobu na vedlejší živočišné produkty.

6.5 Vyhláška o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštními právními předpisy, a na podniky, ve kterých se zachází se živočišnými produkty

Pozn.: Tato vyhláška ještě nemá očíslovány jednotlivá ustanovení (jednotlivým § nejsou přiřazena čísla).

- Tato vyhláška zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství⁴ a v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství⁵ (dále jen „předpisy Evropských společenství“) stanoví
 - veterinární a hygienické požadavky na podniky, závody a jiná zařízení (dále jen „podnik“), v nichž se zachází se živočišnými produkty, technické podmínky jejich konstrukce, uspořádání a vybavení, pokud tyto požadavky a podmínky nejsou stanoveny předpisy Evropských společenství, a obsahové podrobnosti žádosti o schválení a registraci, popřípadě jen o registraci podniku, způsob a lhůty oznamování změn údajů rozhodných z hlediska schválení, popřípadě registrace podniku,

- zmírnění některých požadavků na konstrukci, uspořádání a vybavení podniků s malým objemem výroby,
- Ustanovení této vyhlášky se
 - vztahují na bourání (porcování) a skladování masa, výrobu a skladování masných výrobků a některých dalších výrobků živočišného původu určených k lidské spotřebě, jestliže jsou tyto činnosti vykonávány v maloobchodních prodejnách nebo v prostorech sousedících s místy prodeje výlučně za účelem přímého prodeje spotřebiteli na místě,
 - nevztahují na veterinární a hygienické požadavky na živočišné produkty, pokud jsou tyto požadavky upraveny zvláštními právními předpisy.¹⁵
- Podnik, v němž se zachází s potravinami živočišného původu (dále jen „potravinářský podnik“), musí splňovat obecné veterinární a hygienické požadavky na jeho stavební konstrukci, prostorové a dispoziční uspořádání a vybavení jeho provozních prostorů, stanovené zákonem, touto vyhláškou a předpisy Evropských společenství:¹⁶
 - místnosti nebo prostory a zařízení, určené k zacházení s potravinami živočišného původu za stanovených podmínek, zejména varná, udiřenská, sušárenská, pasterační, chladiřenská a mrazírenská zařízení, musí být vybaveny spolehlivými přístroji a čidly, které měří a registrují požadované hodnoty.¹⁷ Místnosti nebo prostory a zařízení, určené k bourání (porcování) a skladování masa, výrobě a skladování masných výrobků a některých dalších výrobků živočišného původu určených k lidské spotřebě, jestliže jsou tyto činnosti vykonávány v maloobchodních prodejnách nebo v prostorech sousedících s místy prodeje výlučně za účelem přímého prodeje spotřebiteli na místě, musí být vybaveny přístroji a čidly pro měření požadovaných hodnot.

Jatky

- Jde-li o jatky s malým objemem výroby,¹⁸ může krajská veterinární správa povolit v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona v rámci zmírnění veterinárních požadavků na jejich konstrukci, uspořádání a vybavení, aby na těchto jatkách:
 - nemusely být stáje, jsou-li jatky umístěny přímo v hospodářství a jsou-li na nich porážena pouze zvířata z tohoto hospodářství,
 - mohlo být prováděno více činností v téže místnosti (prostoru) a bez časového oddělení, je-li prokazatelně vyloučena možnost kontaminace masa,
 - nemusel být snadno čistitelný povrch stropu (stropního zastřešení), pokud nehrozí nebezpečí kontaminace,
 - mohly být čisticí a dezinfekční prostředky skladovány v uzamčené skříni.

Bourárny

- Jde-li o bourárnu s malým objemem výroby,¹⁸ může krajská veterinární správa povolit v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona v rámci zmírnění veterinárních požadavků na její konstrukci, uspořádání a vybavení, aby
 - v této bourárně mohlo být prováděno více činností v téže místnosti (prostoru), je-li prokazatelně vyloučena možnost kontaminace masa,
 - prostory a zařízení této bourárny mohly být využívány i pro zacházení s jinými potravinami, nehrozí-li kontaminace výrobků určených k lidské spotřebě,

- vedlejší živočišné produkty včetně specifikovaného rizikového materiálu byly ukládány v chladicím uzamykatelném zařízení určeném výlučně ke skladování těchto produktů.

Chladírny

- Jde-li o chladírenský nebo mrazírenský sklad s malým objemem výroby,¹⁸ může krajská veterinární správa povolit v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona zmírnění některých veterinárních požadavků na jeho konstrukci, uspořádání a vybavení, jestliže jsou ve skladu skladovány jen balené maso a jiné potraviny a jestliže prokazatelně nedojde k ohrožení hygienických podmínek skladování.

Podniky vyrábějící mleté maso, strojně oddělené maso nebo masné polotovary

- Jde-li o podnik vyrábějící masné polotovary s malým objemem výroby,¹⁸ může krajská veterinární správa povolit v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona zmírnění některých veterinárních požadavků na jeho konstrukci, uspořádání a vybavení, zejména provádění více činností v téže místnosti (prostoru) a bez časového oddělení, jestliže v důsledku tohoto zmírnění prokazatelně nedojde k ohrožení hygienických podmínek výroby.

Podniky vyrábějící masné výrobky

- Jde-li o podnik uvedený v odstavci 1, 3 nebo 4 s malým objemem výroby,¹⁸ může krajská veterinární správa povolit v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona v rámci zmírnění veterinárních požadavků na jeho konstrukci, uspořádání a vybavení, jestliže v důsledku tohoto zmírnění prokazatelně nedojde k ohrožení hygienických podmínek výroby, zejména aby
 - mohlo být prováděno více činností v téže místnosti (prostoru) a bez časového oddělení, je-li prokazatelně vyloučena možnost kontaminace výrobků,
 - mohly být prostory a zařízení podniku využívány i pro zacházení s jinými potravinami, nehrozí-li kontaminace výrobků určených k lidské spotřebě.

Drůbeží jatky

- Jde-li o drůbeží jatky s malým objemem výroby,¹⁸ může krajská veterinární správa povolit v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona v rámci zmírnění veterinárních požadavků na jejich konstrukci, uspořádání a vybavení, aby
 - mohlo být prováděno více činností v téže místnosti (prostoru) a bez časového oddělení, je-li prokazatelně vyloučena možnost kontaminace masa,
 - nemusel být snadno čistitelný povrch stropu (stropního zastřešení), pokud nehrozí nebezpečí kontaminace,
 - mohly být čisticí a dezinfekční prostředky skladovány v uzamčené skříni

Porcovny

- Jde-li o porcovnu s malým objemem výroby¹⁶, může krajská veterinární správa povolit v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona v rámci zmírnění veterinárních požadavků na její konstrukci, uspořádání a vybavení, aby
 - v této porcovně mohlo být prováděno více činností v téže místnosti (prostoru), je-li prokazatelně vyloučena možnost kontaminace masa,

- prostory a zařízení této porcovny mohly být využívány i pro zacházení s jinými potravinami, nehrozí-li kontaminace výrobků určených k lidské spotřebě,
- vedlejší živočišné produkty byly ukládány v chladicím zařízení určeném výlučně ke skladování těchto produktů

Prodej na tržnici¹⁹

- V tržnici nebo na tržišti je možno prodávat jen živočišné produkty uvedené v tržním řádu. Potraviny živočišného původu, které musí být uchovávány při stanovených teplotách, anebo které nejsou balené, mohou být v tržnici nebo na tržišti prodávány jen za předpokladu, že jsou v místě prodeje zajištěny podmínky odpovídající veterinárním a hygienickým požadavkům na zacházení s těmito potravinami.
- S výjimkou čerstvého drůbežího nebo králíčího masa, prodávaného chovatelem v malých množstvích (§ 20 odst. 5 zákona), může být maso jatečných zvířat děleno a prodáváno v tržnici, jen jestliže
 - to umožňuje tržní řád,
 - maso pochází z jatečného zvířete poraženého na jatkách a bylo veterinárně vyšetřeno, posouzeno a označeno,
 - tržnice má pro tyto účely vhodné prostory a vybavení, zejména
 - vybavení uvedené v § 24 odst. 2,
 - kryté prodejní stánky nebo stany s chlazeným pultem nebo chladničkou s kontrolním teploměrem,
 - odpovídající zařízení k hygienickému mytí a osušování rukou a k čištění a dezinfekci nástrojů a pracovních pomůcek.

6.6 Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na čerstvé maso a masné výrobky

§ 1 odst. 1: Tato vyhláška²⁰ zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství²¹ a v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství²² stanoví

d) které podniky se považují za podniky s malým objemem výroby.

§ 1 odst. 2: Tato vyhláška se nevztahuje na

- a) bourání a skladování čerstvého masa, výrobu mletého masa a masných polotovarů, výrobu a skladování masných výrobků a některých dalších výrobků živočišného původu, určených k lidské spotřebě, jestliže jsou tyto činnosti vykonávány v maloobchodních prodejnách nebo v prostorech sousedících s místy prodeje výlučně za účelem prodeje spotřebiteli na místě, nikoli za účelem dodávání potravin živočišného původu do dalšího maloobchodního nebo jiného podniku,
- b) prvovýrobu masa určeného pro soukromou domácí potřebu a na jeho přípravu, manipulaci s ním a jeho skladování pro domácí potřebu.

§ 9 odst. 1: Krajská veterinární správa může v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona a předpisy Evropských společenství²³ povolit, aby bylo uváděno do tuzemského oběhu

maso z jatek, které nesplňují všechny požadavky na konstrukci jatek, uspořádání a vybavení jejich provozních prostorů, jestliže

a) jatky, o něž se jedná,

1. porázejí ne více než 20 velkých dobytčích jednotek (dále jen „VDJ“) týdně a nejvýše 1 000 VDJ ročně,
2. splňují podmínky pro schválení podniku s malým objemem výroby, stanovené zvláštním právním předpisem,²⁴
3. odpovídají hygienickým požadavkům na provozní prostory, výrobní zařízení, nástroje a pracovní pomůcky, na porážení zvířat, bourání masa a manipulaci s ním, na skladování a přepravu čerstvého masa,²⁵
4. dodržují zásady osobní a provozní hygieny zaměstnanců,
5. určí porážecí dny a hodiny a oznamují krajské veterinární správě předem původ, počet a předpokládanou dobu porážky zvířat, aby mohla být provedena prohlídka těchto zvířat před porazením a po porazení,

b) provozovatel těchto jatek vede a uchovává nejméně po dobu 1 roku záznamy o zvířatech, která přicházejí na jatky, o jatečných produktech, které z jatek odcházejí, jakož i o prováděných kontrolách a jejich výsledcích, a na požádání sděluje tyto údaje orgánům vykonávajícím státní veterinární dozor,

c) orgány vykonávající státní veterinární dozor kontrolují oběh masa, které pochází z těchto jatek.

§ 9 odst. 2: Při uplatňování odstavce 1 písm. a) bodu 1 se vychází z těchto přepočtů (zvěř se hodnotí jako zvířata příslušných druhů):

a) jeden kus dospělého skotu nebo dospělý lichokopytník o živé hmotnosti nad 300 kg	1,00 VDJ,
b) jeden kus ostatního skotu	0,50 VDJ,
c) prase o živé hmotnosti nad 100 kg	0,20 VDJ,
d) prase o živé hmotnosti do 100 kg	0,15 VDJ,
e) ovce nebo koza	0,10 VDJ,
f) sele, jehně nebo kůzle o živé hmotnosti do 15 kg	0,05 VDJ.

§ 9 odst. 3: Nejvyšší počty porážených zvířat, uvedené v odstavci 1 písm. a) bodě 1, mohou být zvýšeny na 30 VDJ týdně a 1 500 VDJ ročně, jestliže dochází ke sčítání několika jednotlivých množství porážených zvířat, a to za předpokladu splnění těchto požadavků:

- a) porážená zvířata jsou vlastnictvím provozovatele jatek nebo samostatně výdělečně činného řezníka, popřípadě samostatně výdělečně činných řezníků, kteří porázejí tato zvířata na jatkách uvedených v odstavci 1 během týdne časově odděleně a na vlastní účet, v souladu se zákonem a za podmínek uvedených v odstavci 1,
- b) takto získané maso je určeno výhradně k zásobování zařízení náležejících řezníkům uvedeným pod písmenem a), anebo k prodeji spotřebitelům v místě nebo místním zařízením poskytujícím stravovací služby.

§ 9 odst. 4: Krajská veterinární správa může v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona povolit postupem a za podmínek stanovených předpisy Evropských společenství¹⁷⁾, aby se podmínky stanovené pro schválení jatek s malým objemem výroby vztahovaly i na

jatky provozované v oblasti se zvláštními zeměpisnými podmínkami, které omezují (ztěžují) jejich činnost, pokud tyto jatky neporáží více než 2 000 VDJ ročně.

§ 9 odst. 5: Jatky uvedené v odstavci 1 nebo 4 jsou vedeny ve zvláštním seznamu, který se předkládá Evropské komisi (dále jen „Komise“).

§ 9 odst. 6: Pro označování masa, které pochází z jatek uvedených v odstavci 1 nebo 4 a bylo posouzeno jako požitelné, platí § 8 odst. 4 obdobně.

6.7 Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na čerstvé maso a masné výrobky

§ 1 odst. 1: Tato vyhláška¹⁹ zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství⁴ a v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství²¹ stanoví

d) které podniky se považují za podniky s malým objemem výroby.

§ 1 odst. 2: Tato vyhláška se nevztahuje na

- a) bourání a skladování čerstvého masa, výrobu mletého masa a masných polotovarů, výrobu a skladování masných výrobků a některých dalších výrobků živočišného původu, určených k lidské spotřebě, jestliže jsou tyto činnosti vykonávány v maloobchodních prodejnách nebo v prostorech sousedících s místy prodeje výlučně za účelem prodeje spotřebiteli na místě, nikoli za účelem dodávání potravin živočišného původu do dalšího maloobchodního nebo jiného podniku,
- b) prvovýrobu masa určeného pro soukromou domácí potřebu a na jeho přípravu, manipulaci s ním a jeho skladování pro domácí spotřebu.

§ 9 odst. 1: Krajská veterinární správa může v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona a předpisy Evropských společenství²⁶ povolit, aby bylo uváděno do tuzemského oběhu maso z jatek, které nesplňují všechny požadavky na konstrukci jatek, uspořádání a vybavení jejich provozních prostorů, jestliže

- a) jatky, o něž se jedná,
 - 1. poráží ne více než 20 velkých dobytčích jednotek (dále jen „VDJ“) týdně a nejvýše 1 000 VDJ ročně,
 - 2. splňují podmínky pro schválení podniku s malým objemem výroby, stanovené zvláštním právním předpisem,²⁷
 - 3. odpovídají hygienickým požadavkům na provozní prostory, výrobní zařízení, nástroje a pracovní pomůcky, na porážení zvířat, bourání masa a manipulaci s ním, na skladování a přepravu čerstvého masa²⁸,
 - 4. dodržují zásady osobní a provozní hygieny zaměstnanců,
 - 5. určí porážecí dny a hodiny a oznamují krajské veterinární správě předem původ, počet a předpokládanou dobu porážky zvířat, aby mohla být provedena prohlídka těchto zvířat před porážením a po porážení,
- b) provozovatel těchto jatek vede a uchovává nejméně po dobu 1 roku záznamy o zvířatech, která přicházejí na jatky, o jatečných produktech, které z jatek odcházejí,

jakož i o prováděných kontrolách a jejich výsledcích, a na požádání sděluje tyto údaje orgánům vykonávajícím státní veterinární dozor,

- c) orgány vykonávající státní veterinární dozor kontrolují oběh masa, které pochází z těchto jatek.

§ 9 odst. 2: Při uplatňování odstavce 1 písm. a) bodu 1 se vychází z těchto přepočtů (zvěř se hodnotí jako zvířata příslušných druhů):

- a) jeden kus dospělého skotu nebo dospělý lichokopytník o živé hmotnosti nad 300 kg..... 1,00 VDJ,
- b) jeden kus ostatního skotu 0,50 VDJ,
- c) prase o živé hmotnosti nad 100 kg 0,20 VDJ,
- d) prase o živé hmotnosti do 100 kg 0,15 VDJ,
- e) ovce nebo koza 0,10 VDJ,
- f) sele, jehně nebo kůzle o živé hmotnosti do 15 kg 0,05 VDJ.

§ 9 odst. 3: Nejvyšší počty porážených zvířat, uvedené v odstavci 1 písm. a) bodě 1, mohou být zvýšeny na 30 VDJ týdně a 1 500 VDJ ročně, jestliže dochází ke sčítání několika jednotlivých množství porážených zvířat, a to za předpokladu splnění těchto požadavků:

- a) porážená zvířata jsou vlastnictvím provozovatele jatek nebo samostatně výdělečně činného řezníka, popřípadě samostatně výdělečně činných řezníků, kteří porázejí tato zvířata na jatkách uvedených v odstavci 1 během týdne časově odděleně a na vlastní účet, v souladu se zákonem a za podmínek uvedených v odstavci 1,
- b) takto získané maso je určeno výhradně k zásobování zařízení náležejících řezníkům uvedeným pod písmenem a), anebo k prodeji spotřebitelům v místě nebo místním zařízením poskytujícím stravovací služby.

§ 9 odst. 4: Krajská veterinární správa může v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona povolit postupem a za podmínek stanovených předpisy Evropských společenství¹⁷⁾, aby se podmínky stanovené pro schválení jatek s malým objemem výroby vztahovaly i na jatky provozované v oblasti se zvláštními zeměpisnými podmínkami, které omezují (ztěžují) jejich činnost, pokud tyto jatky neporážejí více než 2 000 VDJ ročně.

§ 9 odst. 5: Jatky uvedené v odstavci 1 nebo 4 jsou vedeny ve zvláštním seznamu, který se předkládá Evropské komisi (dále jen „Komise“).

§ 9 odst. 6: Pro označování masa, které pochází z jatek uvedených v odstavci 1 nebo 4 a bylo posouzeno jako požitelné, platí § 8 odst. 4 obdobně.

6.8 Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky

§ 1 odst. 1: Tato vyhláška¹⁹ zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství²⁹ a v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství²¹ stanoví:

- a) veterinární a hygienické požadavky na konstrukci, uspořádání a vybavení podniků, závodů a jiných zařízení (dále jen „podnik“) s malým objemem výroby a požadavky na výrobu některých mléčných výrobků, vyžadujících používání tradičních metod,
- b) podrobnější pravidla pro prodej syrového mléka a výrobků z tohoto mléka v místě výroby přímo konečnému spotřebiteli, jakož i pro prodej čerstvých vajec⁷ chovatelem v jeho hospodářství, v tržnici nebo na tržišti, anebo do místní maloobchodní prodejny,
- c) které podniky se považují za podniky s malým objemem výroby,
- d) co se rozumí malým množstvím syrového mléka, mléčných výrobků a čerstvých vajec, určených k prodeji podle písmene d).

§ 1 odst. 2: Tato vyhláška se nevztahuje na prvovýrobu mléka a vajec určených pro soukromou domácí potřebu a na jejich přípravu, manipulaci s nimi a jejich skladování pro domácí spotřebu.

Podnik s malým objemem výroby

§ 11 odst. 1: Krajská veterinární správa může v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona a v souladu s postupem a kritérii stanovenými předpisy Evropských společenství²⁸ povolit podniku s malým objemem výroby, ve kterém množství ročně zpracovaného mléka nepřekračuje

- a) 500 000 l, zmírnění některých požadavků stanovených předpisy Evropských společenství **Chyba! Záložka není definována.** na konstrukci podniku, uspořádání a vybavení jeho provozních prostorů a na vzdělávání zaměstnanců,
- b) 2 000 000 l, zmírnění některých požadavků stanovených předpisy Evropských společenství **Chyba! Záložka není definována.** na konstrukci podniku, uspořádání a vybavení jeho provozních prostorů.

§ 11 odst. 2: V žádosti o povolení zmírnění požadavků podle odstavce 1 musí být uvedeno,

- a) jaké množství mléka bylo v podniku zpracováno v předchozím roce, popřípadě prohlášeno, že nebude překročeno množství ročně zpracovaného mléka uvedeného v odstavci 1 písm. a) nebo písm. b),
- b) jakými doklady lze prokázat množství zpracovaného mléka,
- c) druh a množství mléčných výrobků vyrobených v předchozím roce,
- d) jaká zmírnění jsou požadována.

§ 11 odst. 4: Zmírnění požadavků podle odstavce 1 může být povoleno pouze tehdy, jestliže tím nebudou nepříznivě ovlivněny hygienické podmínky výroby.

§ 11 odst. 4: Provozovatel podniku s malým objemem výroby oznámí neprodleně krajské veterinární správě, jestliže v podniku nebudou nadále dodržována omezená množství ročně zpracovávaného mléka, uvedená v odstavci 1.

7 Porovnání požadavků, které stanoví nařízení a česká právní úprava

7.1 Vyhláška o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštními právními předpisy, a na podniky, ve kterých se zachází se živočišnými produkty

Obecné požadavky

Česká právní úprava by tyto požadavky neměla stanovovat, alespoň ne pro provozy, na které se vztahuje nařízení. Přesto tak činí a podle odůvodnění vyhlášky o požadavcích na mléko je návrh této vyhlášky „pojat tak, aby byl uceleným právním dokumentem, tj. tak, aby jednak v odpovídající míře realizoval zmocnění zákona, jednak vhodnými odkazy na příslušná ustanovení přímo použitelných předpisů Evropských společenství a jejich odpovídající konkretizací napomáhal k dobré orientaci v širší, komplexní právní úpravě veterinárních požadavků na výrobu, zpracování a uvádění některých živočišných produktů do oběhu, včetně orientace v souvislostech mezi právními předpisy České republiky a přímo použitelnými předpisy Evropských společenství.

Lze očekávat, že takové pojetí přispěje ke správnému uplatňování nové právní úpravy v zemědělské a potravinářské praxi.“ (Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů - veterinární zákon, ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky)

Lze říci, že česká právní úprava, byť není dosud účinná, stanovuje konkrétnější podmínky pro provoz zařízení než nařízení. To ale při zachování smyslu a podstaty obecnějších podmínek obsažených v nařízení.

Tato vyhláška by měla adaptovat zejména přílohu II, kapitoly I, II, III a V nařízení č. 852/2004. V podstatě neobsahuje výrazně více povinností než nařízení, z přílohy II kapitoly I to je jenom konkrétní požadavek na konkrétní intenzitu osvětlení (vyjádřeno v luxech).

Co se týče adaptace nařízení č. 853/2004, stanoví se zde taktéž požadavky na jatky. U jatek se podle české právní úpravy požaduje, aby na jatkách byly zvláštní prostory pro paření, odštětínování, dočišťování a opalování prasat, oddělené od porážecí linky pro porážení zvířat jiných druhů buď volným pruhem, širokým nejméně 5 metrů, anebo přepážkou vysokou nejméně 3 metry, pokud porážení neprobíhá způsobem uvedeným pod písmenem b). Nařízení naproti tomu v příloze III, oddíl I, kap. II požaduje pouze zajištění prostorového nebo časového oddělení těchto činností:

- omráčení a vykrvení,
- u prasat napařování, odštětínování, dočišťování a opalování,
- vykolení a další zpracování,
- manipulace s čistými střevy a dršťkami,
- příprava a čištění jiných drobů, zejména stažení kůže hlav, pokud se neprovádí na porážkové lince,
- balení drobů,
- expedice masa.

Pro podniky s malým objemem výroby však existují výjimky, jak bylo uvedeno výše. Ohledně požadavků na jatky nejsou v naší právní úpravě výraznější nedostatky, nicméně upozorňujeme znovu na přímou použitelnost nařízení. Pokud by byla naše právní úprava přísnější, v rozporu s nařízením, použije se nařízení.

8 Odpovědi na konkrétní otázky

8.1 Společné (kombinované) provozy

Vyhláška kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na čerstvé maso a masné výrobky

§ 28 odst. 1: Jde-li o výrobní podnik, jenž vyrábí výrobky, které obsahují jiné potraviny a jen malý podíl masa nebo masných výrobků, vztahují se požadavky stanovené pro schválení podniků vyrábějících masné výrobky pouze na tu část podniku, ve které jsou čerstvé maso nebo masné výrobky přijímány a skladovány, ve které se s čerstvým masem a masnými výrobky manipuluje, ve které se čerstvé maso nebo masné výrobky přidávají do masných výrobků nebo do výrobků, které obsahují jiné potraviny a jen malý podíl masa nebo masných výrobků, a ve kterých jsou tyto výrobky zpracovávány a skladovány.

§ 28 odst. 2: Krajská veterinární správa může v souladu s § 49 odst. 1 písm. g) zákona povolit, aby v části výrobního podniku, v níž se vyrábějí výrobky, které obsahují jiné potraviny a jen malý podíl masa nebo masných výrobků,

- a) nebyla chladárna, pokud jsou pro přípravu výrobků, které obsahují jiné potraviny a jen malý podíl masa nebo masných výrobků, používány výhradně výrobky, které byly podrobeny úplnému ošetření,
- b) byly činnosti, které mají být prováděny v oddělených místnostech (rozmrazování surovin, bourání, sušení, zrání, uzení, solení, plátkování nebo porcování a balení), prováděny ve stejné místnosti, pokud to nebude mít nepříznivý vliv na čerstvé maso nebo masné výrobky.

§ 28 odst. 3: Jestliže výrobní podnik vyrábí také jiné výrobky, které neobsahují maso nebo masné výrobky, mohou být stejné místnosti a vybavení, určené pro skladování přísad, balení a expedici, pro ukládání čisticích, dezinfekčních a podobných prostředků a pro uložení potřeb k čištění a údržbě, jakož i šatny s umyvadly a splachovacími záchody, které jsou používány k uvedeným účelům při výrobě výrobků, které neobsahují maso nebo masné výrobky, používány také v souvislosti s výrobky, které obsahují jiné potraviny a jen malý podíl masa nebo masných výrobků. Krajská veterinární správa však musí mít do těchto místností a k těmto vybavením přístup.

§ 28 odst. 4: Provozovatel výrobního podniku oznámí krajské veterinární správě, kdy jsou čerstvé maso nebo masné výrobky a výrobky, které obsahují jiné potraviny a jen malý podíl masa nebo masných výrobků, do jeho podniku přijímány, kdy jsou v jeho podniku připravovány a skladovány a kdy se s nimi v jeho podniku manipuluje.

Z tohoto je zřejmé, že by kombinované provozy měly být podle navrhované právní úpravy povolovány. Speciálně je tato problematika řešena u jatek, kde také musí být některé činnosti (jako čištění střev) časově nebo prostorově odděleny).

8.2 Požadavky na oddělené místnosti

Vyhláška o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštními právními předpisy, a na podniky, ve kterých se zachází se živočišnými produkty

Mezi obecné požadavky podle této vyhlášky patří:

- Vhodná místnost k hygienickému skladování balicích materiálů, pokud se v podniku provádí balení. Pokud jsou používány obaly, určené k opakovanému použití, musí být v podniku dostatečné prostory pro jejich čištění a dezinfekci, sušení a skladování, oddělené od prostorů, kde se manipuluje s potravinami.
- Není-li balení potravin živočišného původu součástí výrobní linky, musí být prováděno v hygienicky vyhovujících prostorech, které jsou odděleny od výrobních a skladovacích prostorů.

Z těchto požadavků však opět KVS může povolit výjimku pro podniky s malým objemem výroby.

Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky).

§ 5 odst. 1: Přímý prodej syrového mléka musí být prováděn v místnosti oddělené od stájí, vybavené vhodným chladicím zařízením, ve které je na viditelném místě upozornění „Syrové mléko, před použitím převařit“. Je-li z produkčního hospodářství dodáváno mléko do sběrného střediska, standardizačního střediska nebo podniku pro ošetření mléka, musí být místnost sloužící k přímému prodeji syrového mléka oddělena od mléčnice.

Nařízení č. 852/2204

Příloha II kap. I: Čistící a dezinfekční prostředky nesmí být skladovány v oblastech, ve kterých se manipuluje s potravinami.

K převlékání pracovníků říká nařízení č. 852/2004, příloha II, kapitola I: Vyžaduje-li to hygiena, musí být zajištěna vhodná příslušenství pro převlékání pracovníků.

Např. k balení říká nařízení č. 852/2004 příloha II kapitola X

1. Materiál použitý pro první balení a další balení potravin nesmí být zdrojem kontaminace.
2. Obalové materiály musí být skladovány takovým způsobem, aby nebyly vystaveny riziku kontaminace.
3. Při prvním balení a dalším balení musí být postupováno tak, aby nedošlo ke kontaminaci produktu. Zejména u plechovek a sklenic musí být popřípadě zajištěno, aby byly neporušené a čisté.
4. První obaly a další obaly pro opakované použití u potravin musí být snadno čistitelné, a je-li to nezbytné, snadno dezinfikovatelné.

Co se týče propojení prostor, jediný požadavek, který lze najít, je v nařízení 852/2004, příloha II, kap. I.: 3. K dispozici musí být dostatečný počet splachovacích záchodů

připojených na účinný kanalizační systém. Záchody nesmí vést přímo do prostor, kde se manipuluje s potravinami.

Nariadení č. 853/2004

Příloha II., oddíl IX: Zařízení k dojení a prostory, kde se mléko skladuje, kde se s ním manipuluje nebo kde se chladí, musí být umístěny a konstruovány tak, aby se omezilo riziko kontaminace mléka.

Nariadení č. 853/2004, příloha III, oddíl IX: Prostory pro skladování mléka musí být chráněny proti škůdcům, musí být dobře prostorově odděleny od prostor se zvířaty, a pokud je to nezbytné pro dodržení požadavků stanovených v části B, musí mít vhodné chladicí zařízení.

8.3 Bezdotykové baterie

Vyhláška o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, pokud tyto požadavky nejsou upraveny zvláštními právními předpisy, a na podniky, ve kterých se zachází se živočišnými produkty

Oddíl 2 Obecné požadavky: Podnik, v němž se zachází s potravinami živočišného původu (dále jen „potravinářský podnik“), musí splňovat obecné veterinární a hygienické požadavky na jeho stavební konstrukci, prostorové a dispoziční uspořádání a vybavení jeho provozních prostorů, stanovené zákonem, touto vyhláškou a předpisy Evropských společenství.³⁰ Za účelem vytvoření podmínek k dodržování hygienických požadavků stanovených zákonem a předpisy Evropských společenství musí být v potravinářském podniku mj. vodovodní baterie bez ručního ovládání uzavírání tekoucí vody nebo jinak řešené s rovnocenným účinkem, zabraňujícím kontaminaci.

Není však stanoveno kolik jich má být. To určuje až krajská veterinární správa. Jak je však uvedeno výše, jde v tomto případě o malý objem výroby a krajská veterinární správa může na základě žádosti povolit výjimku, pokud nebudou nepříznivě ovlivněny hygienické podmínky výroby (v souladu s novou vyhláškou, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů - veterinární zákon, ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky - § 11).

Vysvětlivky

- ¹ *prvovýroba* – chov zvířat nebo pěstování plodin, včetně sklizně, dojení a chovu zvířat určených k produkci potravin před porážkou. Rovněž zahrnuje lov zvířat, rybolov a sběr volně rostoucích plodů
(NR (ES) č. 178/2002)
- ² *zajícovci* se rozumějí králíci, zajíci a hlodavci (NR (ES) č. 853/2004)
- ³ *maloobchod* – manipulace s potravinami nebo jejich zpracování a skladování v místě prodeje nebo dodávky konečnému spotřebiteli; zahrnuje distribuční terminály, provozy veřejného stravování, závodní jídelny, podnikové restaurační služby, restaurace a další podobné stravovací provozovny, obchody, distribuční centra supermarketů a velkoobchodní prodejny (NR (ES) č. 178/2002)
- ⁴ Směrnice Rady 2002/99/ES ze dne 16. prosince 2002, kterou se stanoví veterinární předpisy pro produkci, zpracování, distribuci a dovoz produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě.
- ⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu, v platném znění.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě, v platném znění.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách zajišťujících ověření shody s krmivovým a potravinovým právem, veterinárními předpisy a předpisy o pohodě zvířat, v platném znění.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, v platném znění.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 ze dne 22. května 2001, kterým se stanoví pravidla pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií.
- ⁶ Podmínky pro prodej syrového mléka v místě výroby již obsahuje nová vyhláška č. 289/2007, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství (platí od 23.11.2007).
- ⁷ Nařízení Rady (EHS) č. 1907/90 ze dne 26. června 1990 o některých obchodních normách pro vejce, v platném znění.
- ⁸ Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁹ Příloha č. 23 k vyhlášce č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.
- ¹⁰ Příloha III oddíl IX kapitola I části I a II nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004.
- ¹¹ § 115 občanského zákoníku.
- ¹² Odkaz na Codex Alimentarius: www.codexalimentarius.net, česky www.mze.cz - v sekci Potravinářská výroba.
- ¹³ Povinnost opatřit maso značkou zdravotní nezávadnosti, nebo identifikační značkou.
- ¹⁴ § 3 písm. e) a g) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.
- ¹⁵ Vyhláška č. .../2006 Sb., o veterinárních požadavcích na čerstvé maso a masné výrobky.
Vyhláška č. .../2006 Sb., o veterinárních požadavcích na čerstvé drůbeží maso, králíčí maso, maso zvěře ve farmovém chovu a maso volně žijící zvěře.

- Vyhláška č. .../2006 Sb., o veterinárních požadavcích na mléko, mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky.
- ¹⁶ Příloha II nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004.
- ¹⁷ Příloha II kapitola V bod 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004.
- ¹⁸ Vyhláška č. .../2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, o veterinárních požadavcích na čerstvé maso a masné výrobky
- ¹⁹ Pravidla pro prodej zvířat na tržnicích a tržistištích již řeší vyhláška č. 289/2007, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství (viz strana 18)
- ²⁰ Je vydána na základě a v mezích zákona, jehož obsah umožňuje zpracovat příslušné předpisy Evropských společenství vyhláškou.
- ²¹ Směrnice Komise 83/201/EHS ze dne 12. dubna 1983 o zavedení výjimek ze směrnice Rady 77/99/EHS pro některé výrobky, které obsahují jiné potraviny a jen nízké procento masa nebo masného výrobku.
Směrnice Rady 89/108/EHS ze dne 21. prosince 1988 o sbližování právních předpisů členských států, týkajících se hluboce zmražených potravin určených k lidské spotřebě.
Směrnice Rady 2002/99/ES ze dne 16. prosince 2002, kterou se stanoví veterinární předpisy pro produkci, zpracování, distribuci a dovoz produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě.
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/41/ES ze dne 21. dubna 2004, kterou se zrušují některé směrnice týkající se hygieny potravin a hygienických podmínek produkce určitých produktů živočišného původu určených pro lidskou spotřebu a jejich uvádění na trh, a kterou se zrušují směrnice Rady 89/662/EHS a 92/118/EHS a rozhodnutí Rady 95/408/ES.
- ²² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004, č. 853/2004, č. 854/2004, č. 882/2004 a č. 178/2002 – viz poznámka pod čarou č. 5
Nařízení Komise (ES) č. 1688/2005, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, pokud jde o zvláštní záruky ohledně salmonely na základy určitého masa a vajec do Finska a Švédska.
- ²³ Čl. 13 odst. 3 až 5 a 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004.
Čl. 10 odst. 3 až 5 a 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004.
- ²⁴ Příloha II oddíl I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004.
Příloha I oddíl I kapitola III nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004.
- ²⁵ Čl. 13 odst. 3, 4 písm. b), odst. 5 a 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004.
Rozhodnutí Komise 95/165/ES ze dne 4. května 1995, kterým se stanoví jednotná kritéria pro povolování odchylek pro určitá zařízení vyrábějící mléčné výrobky.
- ²⁶ Čl. 13 odst. 3 až 5 a 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004.
Čl. 10 odst. 3 až 5 a 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004.
- ²⁷ Příloha II oddíl I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004.
Příloha I oddíl I kapitola III nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004.
- ²⁸ Čl. 13 odst. 3, 4 písm. b), odst. 5 a 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004.
Rozhodnutí Komise 95/165/ES ze dne 4. května 1995, kterým se stanoví jednotná kritéria pro povolování odchylek pro určitá zařízení vyrábějící mléčné výrobky.
- ²⁹ Směrnice Rady 2002/99/ES ze dne 16. prosince 2002, kterou se stanoví veterinární předpisy pro produkci, zpracování, distribuci a dovoz produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě.
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/41/ES ze dne 21. dubna 2004, kterou se zrušují některé směrnice týkající se hygieny potravin a hygienických podmínek produkce určitých produktů živočišného původu určených pro lidskou spotřebu a jejich uvádění na trh, a kterou se zrušují směrnice Rady 89/662/EHS a 92/118/EHS a rozhodnutí Rady 95/408/ES.
- ³⁰ Příloha II nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004.